

РЕШЕНИЕ

№ 4750

гр. София, 12.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 79 състав,
в публично заседание на 20.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Николай Димитров

при участието на секретаря Десислава В Симеонова, като разгледа дело номер **8223** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК.

Делото е образувано по жалба на „Международна фондация Б. 2002“, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], представлявана от Ж.-С. Е. Д., чрез адв.А. Т. срещу мълчалив отказ на Зам.министър на културата и Ръководител на Програмния оператор по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ да издаде Решение по искане на „Международна фондация Б. 2002“ за Окончателно плащане по Договор №РА14-Р2-2.1-РД-2/04.06.2021г.

Единственото съображение на жалбоподателя е за недопустимост на така постановения мълчалив отказ. Според същия органът е задължен да се произнесе с нарочен акт. По същество от съда се иска да върне преписката със задължителни указания в този смисъл.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. Т., която поддържа жалбата и моли за присъждане на разноски по списък.

Ответникът - Зам.министър на културата и Ръководител на Програмния оператор по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ се представлява от юрк. К., която счита жалбата за процесуално недопустима и неоснователна.

СГП – редовно уведомена, не изпраща представител.

След преценка на събраните в производството релевантни доказателства по отделно и в тяхната съвкупност, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Министерството на културата на Република Б. е Програмен оператор за програма РА14 „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“, финансирани от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021г.

Между жалбоподателя и заместник министър на културата, определен за ръководител на програмния оператор, е сключен договор за безвъзмездна финансова помощ (БФП) № РА14-Р2-2.1-РД-2/04.06.2021г. за определяна на условията и правилата за изпълнение на проект BGCULTURE-2.001-0035 „Подобряване на достъп до изкуства и култура чрез съвместна дейност на Международна фондация Б. 2020, Национална галерия и Е. Л. Витбърг Експирънс (Н.) по Програма РА 14 „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“, финансирана по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ЕИП) 2014-2021г. Партньори по проекта са Е. Л. Витбърг Експирънс (Н.) и Национална галерия. Продължителността на проекта е 18 месеца, а бюджетът на проекта е 362 177.12лв. Основните дейности по проекта са сформирание на екип за управление на проекта, обучение на експертния персонал, изработване на план-стратегия за привличане на публики, наемане на външни експерти, както и културни дейности, както следва: пътуваща VR галерия, Интерактивна пътуваща пиеса, "Модерен БДЖ балет", "Музикален талант", "Юбилейни събития в къща музей "А..

От страна на Програмния оператор са извършени две проверки на място, съответно, на 21.02.2023г. и на 19.04.2023г., за които бенефициерът е бил надлежно уведомен. При двете проверки не са предоставени оригинални разходни документи по проекта и доказателства за изпълнение на дейности, и индикатори по проекта. И при двете посещения на място са дадени препоръки на бенефициента в срок от 5 работни дни да представи договори и други документи, доказващи изпълнението на одобрения план за възлагане чрез провеждане на процедури по ПМС №118/20.05.2014г. Препоръките са описани в двустранно подписани контролни листа, както и в изрични кореспонденции до бенефициента в ИСУН 2020.

След дадените препоръки е налице частично и извън указан срок изпълнение на същите по представяне на документи.

На 29.05.2023г. чрез системата ИСУН бенефициерът е изпратил покана за събитие по проекта – "Модерен БДЖ балет", което не се е провело (На 31.05.2023г. от служители на програмния оператор е извършена проверка на указаното място на събитието с цел наблюдение на дейност е и е установено, без да е изпратено никакво предизвестие от страна на бенефициента в деня и часа за провеждане на спектакъла на мястото на събитието не се провежда събитие – не е имало нито публика, нито организатори).

Междувременно, на 27.03.2023г. е постъпило искане за междинно плащане № 2 по проекта, като приложения към същото са посочени: опис на разходнооправдателни документи; справка Отчет ДМА; Междинен финансов отчет и копия от разходнооправдателни документи / приложение №3/. При проверка на представените документи в ИСУН 2020 е установено, че:

- бенефициентът не е предоставил на Програмния оператор (ПО), копие на цялата документация, свързана с избор на изпълнител за предоставяне на услуги и стоки, което е нарушение на чл. 16 от Договора за БФП,
- към искането за междинно плащане не са приложени сканирани оригинали на първични разходнооправдателни документи, което е нарушение на чл. 8, ал. 2 от Договора за БФП;
- за периода 04.06.2021г. - 26.04.2023г. бенефициентът не е представил

тримесечни междинни технически и финансови отчети за отчитане на извършени дейности и разходи, съгласно изискванията на чл. 10, ал. 2 от Договора за БФП.

С писмо с рег. № 68-00-109/24.07.2023г., изпратено чрез ИСУН 2020 (класьор 6, приложен към делото, л.288-293) бенефициента е информиран, че:

1. Отчетените разходи в размер на 241 324,44 лв. не се верифицират;
2. Договор №РА14-Р2-2.1-РД-2/04.06.2021г. за проект BGCULTURE - 2.001-0035 „Подобряване на достъп до изкуства и култура чрез съвместна дейност на Международна фондация Б. 2020, Национална галерия и Е. Л. Витбърг Експирънс (Н.)“ се прекратява.

Горното решение е обжалвано и предмет на съдебна проверка по адм. д. № 6245/2024г. по описа на АССГ /л.70 от делото/, което към настоящия момент не е приключило с влязло в сила решение.

На 02.04.2024г. жалбоподателят е регистрирал в ИСУН Искане за окончателно плащане, ведно с технически и финансов отчет. /Последното не се оспорва от ответника, но същият не представя сочените документи, тъй като според обясненията на процесуалния му представител в ос.з. от 20.01.2025г. когато договорът е прекратен експертите от системата ИСУН нямат право да отварят и разпечатват документи, защото ще се счита, че договорът не е прекратен и същият е в сила./ Предвид, че бенефициента е информиран за прекратяването на договора на 24.07.2023г. според органа същият не следва да се произнася по постъпилото искане за окончателно плащане.

При така изложената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Съгласно раздел IV „Техническо и окончателно отчитане на плащания“ чл.8 ал.1 от договора- Исканията за плащане се подкрепят с представяне чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от европейските структура и инвестиционни фондове /ИСУН 2020/ на междинни и финален отчет в съответствие с чл.2 на Приложение I Общи условия.

Съгласно чл.11 ал.1 от договора Бенефициентът подава финалния отчет в съответствие с разпоредбите на Приложение I към договора, придружен с искане за плащане на остатъка, подадено чрез ИСУН 2020 и заключителен финансов отчет.

Съгласно чл.11 ал.3 от договора Програмният оператор извършва проверка на представения финален отчет в рамките на 60 дни от изпращането му чрез ИСУН 2020.

Съгласно чл.11 ал.4 от договора Програмния оператор извършва окончателно плащане в рамките на 30 дни от верифицирането на разходите и одобрение на финалния отчет по проекта.

На 02.04.2024г. „Международна фондация Б. 2002“ е подала Окончателен отчет по проект с искане за окончателно плащане по договора, регистрирано в ИСУН с рег.№BG-CULTURE-2.001-0035-C02-M045 на дата 02.04.2024г. в 18.59ч.; Дата на прочитане: 03.04.2024г. 10.20часа. Към окончателния отчет са приложени всички документи, доказващи извършените разходи съгласно чл.11 ал.2 от договора.

До датата на изтичане на общо тримесечния срок по чл.11 ал.3 и ал.4 от договора, а именно: 03.07.2024г. – няма произнасяне от Заместник- министъра на културата и Ръководител на Програмния оператор по искането ни. Поради което е налице Мълчалив отказ по смисъла на чл.58 ал.1 от АПК.

Съгласно чл.149, ал.2 АПК мълчаливият отказ или мълчаливото съгласие може да се оспори в едномесечен срок от изтичането на срока, в който административният орган

е бил длъжен да се произнесе. Жалбата до АССГ е депозирана на 18.07.2024г. в едномесечен срок от изтичане на срока, в който административният орган е бил длъжен да се произнесе.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Република Б. е член на Европейското икономическо пространство съгласно Споразумение за участието на Република Б. и Румъния в Европейското икономическо пространство, ратифицирано със закон, обнародван в Държавен вестник, бр. 13 от 2008 г., като самото споразумение е обнародвано в ДВ, бр. 19/2012г., в сила за Република Б. от 09.11.2011г. В Протокол 38с от Споразумението между Европейския съюз и И., Княжество Л. и Кралство Н., Република Б. е посочена като бенефициер наред с други страни членки на ЕС. В изпълнение на Протокола между Република Б., И., Княжество Л. и Кралство Н. на 09.12.2016г. е сключен Меморандум за разбирателство относно изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021г. Правната рамка на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021г. е определена в чл. 2 от Меморандума и обхваща Протокол 38с към Споразумението за ЕИП относно Финансов механизъм на ЕИП 2014-2021г., Регламента за изпълнение на Финансовия механизъм на ЕИП 2014- 2021, одобрен от държавите-донори в съответствие с член 10.5 от Протокол 38с, Програмните споразумения, които се сключват за всяка програма, (в случая Програмно споразумение между Комитета по финансовия механизъм, създаден от И., Л. и Н., и Дирекция Централно координационно звено, административно звено към Министерския съвет (НКЗ), представляващо Б., за финансиране на Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“, достъпно на страницата на програмата <https://www.eeagrants.bg/assets/resourcefiles/0/Programme%20agreementBG%20%D0%A0%D0%9014%2031.07.2024.pdf>) и насоки за изпълнение, приети от Комитета на финансовия механизъм. Всички актове, формиращи правния обхват на регулацията относно средствата, за които е спорът, регламентират спорните отношения.

Съгласно чл.5 от Меморандума за разбирателство относно изпълнението на финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021 (МР), националното координационно звено отговаря изцяло за постигането на целите на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021.

По смисъла на чл. 25, ал. 1 от Закона за администрацията и § 1, т. 8 от ДР на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор министърът на културата е ръководител на програмния оператор на Програма "Културно предприемачество, наследство и сътрудничество", който със Заповед № РД 09-519/28.06.2023г./приложена в класьор №6 към делото, л.342-343/, на основание чл. 5, т. 7 от Устройствения правилник на МК и чл. 25, ал. 4 от ЗА чл. 9, ал. 5 ЗУСЕСИФ е възложил на В. С. - заместник-министър в Министерството на културата, да осъществява функциите на ръководител на Програмния оператор на Програма "Културно предприемачество, наследство и сътрудничество", финансирани от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021г.

По делото са представени Системи за управление и контрол / СУК/ (приложение към дело класьор №1, л.1-134) на Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“, които са издадени в изпълнение на задължението на Република Б. по чл. 5.1. от Регламент за приложението на ФМ на ЕИП 2014-2021г. да осигури зачитане на принципите на отчетност, икономичност, ефикасност и ефективност при управлението и контрола на програмите.

В т.15 от СУК са уредени процедурите по верификация и сертифициране на разходите по програмата, обхвата на извършваната верификация (т.15.1) извършваните междинни и окончателни отчети по проектите (т.15.2-В съответствие с уговореното с договора е предвидено, че междинните/финалните отчети се изпращат на Програмния оператор чрез ИСУН 2020. При подготовката на отчетите, бенефициентите използват формулярите, генерирани от ИСУН 2020 и приложенията, съгласно договора за БФП и указанията към бенефициентите. Към всеки отчет се прилагат всички разходнооправдателни документи, относими за съответния период, техническа документация, доказваща действителното изпълнение на дейностите и постигнатите резултати и индикатори), начинът на извършване на верификация от програмния оператор (т.15.3 Във връзка с верификацията е регламентирано, че проверките от страна на програмния оператор се извършват в системата ИСУН 2020, което включва проверка на всички разходи по проекта и има за цел да удостовери, че те са реализирани, спазвайки всички принципи на допустимост и отговарят на приложимото законодателство и Регламента. Верификацията се дели на два основни вида – административна проверка (т.е. документална проверка) по отношение на всяко искане за плащане от страна на бенефициентите и „проверка на място”. В рамките на административната проверка постъпилите отчети се проверяват за пълнота и съответствие с изискуемия формат, както и за достоверност на представените факти, като от бенефициента могат да се изискват допълнителни разяснения, допълнителна информация /документи, респ. преработка на отчета (т.15.3.2) В рамките на проверките на място съответните експерти директно се запознават със етапа на изпълнение на даден проект, качеството на изпълнение, възникнали проблеми (15.6)

За да се определи сумата за изплащане към бенефициента, се извършва финансова верификация от експерт по верификация при подробно разписани негови правомощия за проверка (т.15.3.3), след което програмният координатор изготвя писмо до бенефициента за размера на верифицираните разходи и/или за размера на средствата, които подлежат на възстановяване. Писмото следва да съдържа детайлна информация за стойността на недопустимите разходи, отразени по бюджетни пера, като за всеки непризнат разход е необходимо да има обяснение.

Съответно кои разходи се явяват допустими и недопустими, е уредено в т.18 от СУК (с препращане към т.8.2-8.7 от Регламента), посочени са документалните доказателства за извършен разход (т.18.7) Съответно, в т.21.2 от СУК са предвидени конкретните предпоставки, при които ПО може да спре плащанията към бенефициента (т.21.2) и предпоставките, при които ПО може да вземе решение за прекратяване на договор за изпълнение на проект (т.21.3).

На плоскостта на изложената нормативна регулация, съдът счита за недопустимо постановяването на мълчалив отказ в процесния случай. Подобна възможност не е разписана и в подписания между страните договор. Във връзка с наведеното от ответника, че в случая не е налице мълчалив отказ, съдът ще отбележи че действително не всяко непроизнасяне на органа представлява мълчалив отказ. Безспорно е обаче, че такъв винаги е налице когато овластеният административен орган е задължен да издаде административен акт в законово определен срок по отправеното до него искане, по което той не се произнесъл. Мълчаливият отказ по смисъла на чл. 58, ал. 1 АПК представлява липса на волеизявление от страна на административен орган в случаите, когато този орган има задължение да се произнесе

по направено пред него искане. Такъв именно е настоящия случай.

В случая не е сред правомощията на съда да се произнесе по същество, поради което преписката следва да бъде върната на органа за произнасяне.

При този изход на делото основателно се явява своевременно направеното от процесуалния представител на жалбоподателя искане за присъждане на направените от нея разноски. Съгласно чл. 143, ал. 1 АПК когато съдът отмени обжалвания административен акт или отказа да бъде издаден административен акт, държавните такси, разноските по производството и възнаграждението за един адвокат, ако подателят на жалбата е имал такъв, се възстановяват от бюджета на органа, издал отменения акт или отказ. От представените в тази насока доказателства се установява, че оспорващата страна е заплатила разноски в общ размер на 1050лв., от които 50 лева държавна такса и 1000 лева за адвокатско възнаграждение.

Така мотивиран съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ мълчалив отказ на Зам.министър на културата и Ръководител на Програмния оператор по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ да издаде Решение по искане на „Международна фондация Б. 2002“ за Окончателно плащане по Договор №РА14-Р2-2.1-РД-2/04.06.2021г.

ИЗПРАЩА преписката на Зам.министър на културата и Ръководител на Програмния оператор по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ за произнасяне по искане на „Международна фондация Б. 2002“ за Окончателно плащане по Договор №РА14-Р2-2.1-РД-2/04.06.2021г.

ОСЪЖДА Министерство на културата да заплати на Фондация „МЕЖДУНАРОДНА ФОНДАЦИЯ Б. 2002" направените по делото разноски в размер на 1050 / хиляда и петдесет/ лева.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.